

بسم الله الرحمن الرحيم

نقش قاری در انتقال پیام قرآن به مستمعین در اندیشه قرآنی امام خامنه ای (حفظه الله)

بهاره رسولی نژاد

چکیده

قرآن به عنوان کتاب مقدس اسلامی، دارای اهمیت فراوانی برای انسان‌ها و مسلمانان است. یکی از عوامل مؤثر در انتقال پیام‌های قرآن به مستمعین و مخاطبان، نقش قاری قرآن است. در این مقاله، به بررسی نقش قاری قرآن در تبیین و انتقال پیام‌های قرآن به مستمعین پرداخته می‌شود و توجه ویژه‌ای به اندیشه قرآنی رهبر انقلاب اسلامی شده است. با توجه به اهمیت بیانات و تأکیدات آیت الله خامنه‌ای درباره این موضوع، نقش قاریان قرآن در تلاوت و تبیین پیام‌های قرآن به مستمعین بررسی می‌شود. از طریق تلاوت صحیح و مفهومی قرآن، قاریان به مستمعین کمک می‌کنند تا پیام‌های اسلامی را به بهترین شکل فهمیده و درک کنند و همچنین به بهترین شکل به مخاطبان خود نیز انتقال دهند. از جمله مهمترین نکاتی که باید به آن توجه نمود شگردهای اثرگذاری، نیت قاری، تدبیر در فهم معانی قرآن، توجه به صوت و لحن و قواعد قرائت میباشد که در بیانات رهبر معظم به آنها به صورت جداگانه و بسیار به آنها اشاره شده است که به بررسی آنها میپردازیم. همچنین به طور کلی تلاوت قرآن از منظر ایمانی، روحانی تاثیر بسازایی بر انسانها میگذارد و تاثیر آن بر انسجام اجتماعی و فرهنگی انکار نشدنی است که همین مسئله اهمیت پرداختن به موضوع را بیشتر میکند.

واژگان کلیدی

قاری قرآن، تلاوت، انتقال پیام، مستمعین، قرآن

مقدمه

قرآن، به عنوان کلام الهی و معجزه بیان، دارای اهمیت بسیاری است که از جمله آن‌ها می‌توان به هدایت بشریت، ارشاد انسان‌ها به سوی خیر و تقوا، و تحقق ارزش‌های انسانی اشاره کرد. همچنین تلاوت قرآن، یکی از اساسی‌ترین عملیات دینی در اسلام است که از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. قرآن کتاب مقدس مسلمانان است که به واسطه تلاوت آن، ارتباط عمیقی بین انسان و خداوند برقرار می‌شود. در این میان، نقش قاریان قرآن به عنوان واسطه‌ای برای انتقال پیام‌های قرآن به مستمعین بسیار حیاتی است و تأثیر گذاری آنها در جامعه اسلامی بسیار چشمگیر است.

همچنین آیت الله سید علی خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران، با داشتن تجربه و دانش عمیق در زمینه اسلام و علوم قرآنی، نظرات و تأکیدات مهمی درباره نقش قاری قرآن در انتقال پیام قرآن به مستمعان ارائه داده‌اند. در این مقاله، به بررسی نقش اساسی قاریان در انتقال پیام‌های قرآن در اندیشه قرآنی آیت الله خامنه‌ای می‌پردازیم و تأثیرات مثبتی که تلاوت قرآن با احترام و با نیت صادقانه قاریان بر جامعه و فرهنگ اسلامی می‌گذارد و همچنین مقام و مسئولیت والای قاریان در این زمینه را بررسی خواهیم کرد.

اهمیت تلاوت قرآن از منظر ایمانی، روحانی و تأثیر بر انسجام اجتماعی و فرهنگی

تلاوت قرآن، یکی از بنیان‌های اساسی دین اسلام است و اهمیت بسیار بالایی در این دین دارد. در ادیان ابراهیمی، قرآن به عنوان کتاب مقدس و کلام خداوند به انسان بشر تلقی می‌شود. این کتاب حاوی دستورات الهی، اصول اخلاقی، انواع عبادات و راهنمایی‌هایی برای زندگی انسان است.

تلاوت قرآن علاوه بر اینکه برای عبادت و پیوند بیشتر با خداوند اهمیت دارد، دارای تأثیرات بسیار بزرگی بر زندگی انسان‌ها است. به عنوان مثال:

۱. **تأثیرات روحانی:** تلاوت قرآن باعث افزایش ایمان، تقوا و بزرگداشت خداوند می‌شود. صدای دلنشین قاریان و الفاظ زیبا و مفهومی قرآن، احساس ارتباط عمیقتری با معنویات و ارزش‌های دینی ایجاد می‌کند.

۲. **تأثیرات روانی و روانشناختی:** تلاوت قرآن می‌تواند احساسات و افکار را آرام کند، استرس و نگرانی را کاهش دهد و به ترتیب تأثیرات مثبتی بر روان و روانشناخت انسان‌ها داشته باشد.

۳. **تأثیرات اجتماعی:** تلاوت قرآن به عنوان فرآیندی عبادی و اجتماعی، انسجام و همبستگی جامعه را تقویت می‌کند. جلوه‌هایی از اعتزاز و احترام به ارزش‌های دینی در جامعه به وضوح قابل مشاهده است.

۴. تأثیرات فرهنگی: تلاوت قرآن باعث حفظ و گسترش فرهنگ قرآنی و آشنایی بیشتر مردم با آموزه‌های دینی می‌شود، که این امر برای حفظ و تقویت هویت دینی جامعه بسیار حیاتی است.

از این رو، تلاوت قرآن به عنوان یک فرآیند مهم در زندگی مسلمانان، تأثیرات بسیار گسترده‌ای در بُعدهای مختلف زندگی انسان دارد و اهمیت بسیار زیادی دارد.^۱

زیبایی‌های صوتی قرآن (اثرات موسیقایی و تأثیرات تجوید صحیح بر جذب مخاطبان)

زیبایی‌های صوتی قرآن از جوانب مهمی است که تأثیر گذاری بسیار قوی در مخاطبان دارد. در اینجا به برخی از این زیبایی‌ها اشاره می‌کنم:

۱. نغمه‌ها و اندازه‌ها: قرآن از تنوع بسیار زیادی از نغمه‌ها و اندازه‌های صوتی استفاده می‌کند که جذابیت خاصی برای مخاطبان دارد. این تنوع از تلاوت‌های تهیه شده برای ایجاد احساسات مختلف مانند آرامش، اشتیاق، و توجه به همراه دارد.

۲. نحوه ادای حروف: قرآن با دقت بسیار بالا احکام تجوید را دنبال می‌کند، که شامل نحوه صحیح تلفظ و ادای حروف مختلف است. این نحوه ادای حروف باعث زیبایی بیشتر و تأثیر گذاری عمیق‌تر تلاوت قرآن می‌شود.

۳. تأثیر صداهای طبیعی: قاریان ماهر قادر به استفاده از صداهای طبیعی مثل باد، آب، و اصوات حیوانات در تلاوت قرآن هستند که به تأثیر و جذابیت تلاوت افزوده می‌شود.

۴. تلفظ عذب و صاف: قاریانی که بتوانند حروف را با تلفظ عذب و صاف ادا کنند، توانایی بهبود تأثیر گذاری تلاوت را دارند. تلفظ صاف و عذب باعث ایجاد حس آرامش و آرامش در مخاطبان می‌شود.

۵. ارتباط با احساسات: تلاوت قرآن با استفاده از زیبایی‌های صوتی، قادر به برقراری ارتباط عمیق با احساسات مخاطبان است. این ارتباط باعث می‌شود که پیام‌های قرآنی به طور موثرتر و با قدرت بیشتری به مخاطبان منتقل شوند.

به طور کلی، زیبایی‌های صوتی قرآن با توجه به تنوع نغمات، دقت در ادای حروف، استفاده از صداهای طبیعی، تلفظ عذب و صاف، و ارتباط با احساسات، باعث می‌شود که تجربه تلاوت قرآن برای مخاطبان فراتر از یک تجربه شنیداری معمولی باشد و احساسات و اندیشه‌های عمیقی در آنان ایجاد شود.^۲

---

^۱ سایت راه قرآن

^۲ سایت پژوهش‌های روانشناختی قرآن

نیت و انگیزه قاریان (اهمیت نیت صادقانه قاریان بر جذب مخاطبان و انتقال پیام قرآن)

نیت و انگیزه قاریان در تلاوت قرآن دارای اهمیت بسیار بالایی است و تأثیر گذاری عمیقی بر کیفیت و اثربخشی تلاوت آنها دارد. در ادامه به برخی از جنبه‌های اهمیت نیت و انگیزه قاریان می‌پردازم:

۱. **صداقت نیت:** نیت صادقانه و خالص قاریان به عنوان یک عبارت از اراده و توازن روحی، می‌تواند تأثیرات عمیقی بر تلاوت آنها داشته باشد. قاریانی که با نیتی صادقانه و خالصانه قصد دارند پیام‌های قرآنی را به مخاطبان منتقل کنند، توانایی بیشتری در ایجاد ارتباط عمیق با مخاطبان خواهند داشت.

۲. **تأثیرات روحانی:** انگیزه قاریان برای تلاوت قرآن می‌تواند به عنوان یک فرآیند روحانی و ارتباط عمیق با خداوند تأثیرگذار باشد. این انگیزه می‌تواند به عنوان منبع انرژی و احساس قدرت و توانایی در تلاوت قرآن عمل کند.

۳. **تأثیرات روانشناختی:** انگیزه و انرژی مثبت قاریان برای تلاوت قرآن می‌تواند به عنوان یک عامل مهم در افزایش اعتماد به نفس، کاهش استرس و افزایش انگیزه و انرژی آنها در تلاوت قرآن عمل کند.

۴. **تأثیرات اجتماعی:** قاریانی که با انگیزه و نیت صادقانه تلاوت قرآن را انجام می‌دهند، می‌توانند به عنوان الگوها و الهام بخش‌ها برای سایر افراد جامعه عمل کنند. این افراد می‌توانند با نیت صادقانه خود و تأثیرگذاری مثبتشان، فرهنگ تلاوت قرآن را در جامعه ترویج دهند.

در کل، نیت و انگیزه قاریان به عنوان یکی از عوامل اساسی در تأثیرگذاری تلاوت قرآن و ایجاد ارتباط عمیق با مخاطبان دارای اهمیت بسیار زیادی است و می‌تواند به طور مستقیم بر کیفیت و اثربخشی تلاوت آنها تأثیرگذار باشد.^۳

تأکیدات آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی) در نقش قاری در انتقال پیام قرآن به مخاطبان

قرآن، به عنوان کلام الهی و معجزه بیان، دارای اهمیت بسیاری است که از جمله آن‌ها می‌توان به هدایت بشریت، ارشاد انسان‌ها به سوی خیر و تقوا، و تحقق ارزش‌های انسانی اشاره کرد. در این میان، نقش قاریان قرآن به عنوان واسطه‌ای برای انتقال پیام‌های قرآن به مستمعین بسیار حیاتی است. آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران، در این زمینه تأکیدها و توصیه‌های فراوانی داشته‌اند که می‌توان به برخی از آن‌ها اشاره کرد:

ویکی شیعه^۳

تأثیر ویژه قرآن در جامعه:

ایشان بارها اشاره کرده‌اند که قرآن به عنوان کلام الهی برای هدایت بشریت بسیار مهم است و قاریان قرآن از طریق تلاوت و تبیین آن نقش بسزایی در انتقال این پیام الهی دارند.

رهبر انقلاب اسلامی قرآن را کتاب حکمت و درس و زندگی خواندند و خاطر نشان کردند: قرآن مجید در همه عرصه‌های فردی، خانوادگی، اجتماعی، حکومتی و حتی روابط بین‌الملل، مملو از تدبیر و حکمت است که باید به آموختن و بکارگیری این دروس اهتمام جدی داشت که خوشبختانه امروز همه زیرساخت‌های لازم برای این کار فراهم است.

مسئولیت و نیت قاریان قرآن:

امام خامنه ای در بیانات متعدد به قاریان خطاب کرده‌اند که این نقش و مسئولیت بسیار مهمی را بر عهده دارند و باید با پایبندی به اصول و آداب تلاوت، این مسئولیت را به خوبی برآورده کنند تا بخوبی پیام قرآن را انتقال دهند. در رابطه با این موضوع صحبت هایی از ایشان در ذیل بحث آورده شده است:

قاری و تلاوت کننده قرآن، رساننده‌ی پیام خدای متعال به مستمعین است. یعنی شما که اینجا می‌نشینید تلاوت میکنید، دارید رسالتی انجام میدهید، دارید پیام‌آوری‌ای انجام میدهید، و پیام خدا را به دل‌های ما میرسانید؛ این خیلی مقام والا و برجسته‌ای است، این افتخار بسیار بزرگی است. برای اینکه این پیام را خوب منتقل کنید، ابزارهایی لازم است که یکی‌اش صدای خوب است، یکی‌اش شگردهای اثرگذاری است.

شما که حالا تلاوت میکنید و مردم استفاده میکنند و این شأن بزرگ را خدای متعال به شما داده، این توفیق بزرگ را پیدا کرده‌اید که میتوانید آورنده‌ی رسالت الهی به مردم باشید و دل‌های ما را مخاطب خودتان قرار بدهید.^۴

رهبر معظم انقلاب در باره مسئولیت های قاری در محفل انس با قرآن به مسائل ذیل نیز اشاره فرمودند: خب شما تلاوتگران عزیز قرآن که مخاطب اولی این عرایض ما هستید، خودتان را مبلغ قرآن بدانید؛ مبلغ قرآن، و نه فقط خواننده‌ی قرآن. در میان همین خوانندگان (۳۲) قدیمی که اینجا اسمشان آورده شد و بعضی نوارهایشان گذاشته شد، بعضی این جور هستند که وقتی قرآن را میخوانند، مثل این [است] که دارد بر انسان نازل میشود؛ یعنی

بیانات در محفل انس با قرآن کریم در اولین روز از رمضان ۱۴۴۴^۴

میفهمند چه دارند میگویند، چه دارند میخوانند؛ با توجّه به معنا، با حضور قلب قرآن میخوانند -البته بعضی ها هم این جور نیستند- لذا تأثیر آن در دل مستمع خیلی بیشتر است. قاری خودش را مبلغ قرآن بداند.^۵

ایشان هدف از تلاوت مطلوب را اثرگذاری آن بر مخاطب دانستند و گفتند: در این نوع تلاوت، از همان ابتدا باید نیت آن اثرگذاری بر مخاطب باشد که در این حالت باید خود قاری اول از همه، از خواندن قرآن تأثیر بپذیرد.

حضرت آیت الله خامنه‌ای استفاده بجا و غیر افراطی از برخی شگردهای تلاوت قرآن را برای اثرگذاری بر مستمعین مناسب دانستند و با تأکید براینکه تلاوت قرآن هنری بزرگ و ترکیبی است، خطاب به قاریان گفتند: توجه داشته باشید که با هر لحنی تلاوت می‌کنید این کار را به قصد اثرگذاری بر شنونده انجام دهید.^۶

شگرد تأثیرگذاری بر مخاطب:

ایشان در بیان تأثیرگذاری بر مخاطب فرمودند: تلاوت باید برای اثرگذاری بر مخاطب باشد که البته این شگردهایی دارد که من بعضی از آنها را بعداً عرض میکنم؛ البته اغلب شماها هم آشنا هستید؛ «اثرگذاری بر مخاطب»؛ یعنی شما تلاوت را که شروع میکنید، نیتان باید این باشد که این تلاوت شما در مخاطب شما اثر بگذارد. ما دو جور تلاوت داریم: یک جور آن تلاوتی که هدفش اثرگذاری است، یک جور آن تلاوتی که هدفش آوازخوانی است. تعجب میکنید؟ تعجب نکنید. حالا شماها الحمدلله چون خودتان همه خوب و پاک و دارای نیت صادق هستید، ممکن است برایتان تعجب آور باشد؛ اما نه، کسی که با این قرآء بیرونی - خارج از کشور ما؛ اسم کشور را نمی‌آورم - آشنا باشد، میبیند؛ بعضی‌هایشان هستند که وقتی تلاوت میکنند، گویی اصلاً غرضشان این است که لحنها و شیوه‌ها را مدام به رخ مستمع بکشند! مستمع هم حرفه‌ای است، یک عده مستمع حرفه‌ای دارند؛ این هیاهوها که می‌شنوید - های و هوای، فریاد می‌زنند، آدم هم نمیفهمد چه میگویند! - اینها همان حرفه‌ای‌هایند؛ غالباً اینها دنبال این [هستند]. در اجتماعات عمومی که می‌بینید مردم فریاد میکشند، «الله» میگویند، گاهی گریه میکنند، آن تأثیرگذاری است؛ اما در این مجالس خاصی که پیدا است مثلاً بیست نفر، پنجاه نفر یا صد نفر هستند که دُوروبر قاری را گرفته‌اند، سر و صدا میکنند، هیاهو میکنند، اینها از آن موسیقی زیبا و فعّالی که او به کار برده لذّت می‌برند؛ شاید اصلاً توجّه به معانی هم نداشته باشند. خود آن قاری هم همین جور است.

بیانات در محفل انس با قرآن کریم ۱۴۰۰/۱/۲۵^۵

محفل انس با قرآن کریم در حضور رهبر انقلاب ۱۴۰۲/۱/۳^۶

نکته بسیار مهم در بیانات رهبر معظم این است که نیت قاری در اثرگذاری بر مخاطب بسیار مهم است و باید توجه بسیاری بر آن داشته باشد.^۷

ایشان در جایی دیگر افزودند: در مورد تلاوت قرآن هم ما هر سال به طور مفصل اینجا نکاتی را عرض کرده‌ایم و الحمدلله روزبه‌روز هم جماعت قرآنی ما، هم دائره‌شان وسیع‌تر شده و هم از این جهت بهتر شده‌اند؛ با خواندن قرآن و کیفیت اثرگذاری با تلاوت آشنا شده‌اند. هر تلاوتی اثرگذار نیست؛ بعضی از تلاوتها هست که وقتی اجرا میشود، معانی قرآن را در گوش و دل و جان مخاطب رسوخ میدهد؛ دست یافتن به چنین تلاوتی، این باارزش است. ما میخواهیم به آنجا برسیم. البته شرط این، صدا هست، موسیقی هست، کیفیت ترکیب‌بندی آیات و تلاوتی که انجام میگیرد، هست؛ همه‌ی اینها مؤثر است. الحمدلله جوانهای ما در این زمینه واردند و حرکشان حرکت خوبی است و روزبه‌روز هم بهتر خواهد شد.^۸

مهمترین نکته و شیوه چگونگی اثرگذاری در صحبت‌های دیگر ایشان به آن اشاره شده است: قاری ما وقتی قرآن را تلاوت میکند، باید آنچنان تلاوت کند که گوئی قرآن را دارد نازل میکند به قلب مخاطب؛ اینجوری باید قرآن را بخوانید. البته این قراء معروف مصری، همه‌شان هم اینجور نیستند؛ بعضیهایشان اینجورند؛ بعضیهایشان هم نه؛ اما شما به آنها کاری نداشته باشید. شما باید قرآن را جوری تلاوت کنید که این مفاهیم قرآنی و آیات کریمه‌ی قرآن، گوئی دارد نازل میشود بر قلب مخاطب؛ آهنگها را با مضامین جفت کردن، منطبق کردن و از آهنگ برای برجسته کردن معنا و مضمون آیه کمک گرفتن. این آهنگها و این نغمه‌های قرآنی، مهمترین هنرش این است که بتواند کمک کند به اینکه آن مضمون برجسته شود و در ذهن مخاطب بنشیند. پس قرائت‌کننده‌ی ما هم بایست این نکات را توجه کند.^۹

تاکید بر تدبر در فهم معانی قرآن:

رهبر معظم انقلاب همواره بر تدبر و فهم عمیق قرآن تأکید داشته‌اند و قاریان را به دقت در تلاوت و درک معانی قرآن تشویق کرده‌اند. ایشان در دیدار جمعی با قاریان فرمودند: یک اشکال بزرگ در تلاوتهای ما - که حالا بحمدالله دارد اصلاح می‌شود - عدم توجه قاری و تلاوت‌کننده به مضمون آیه‌ی است که می‌خواند. وقتی شما با مضمون آیه کاملاً آشنا بودید، خود شما در هنگام خواندن تحت تأثیر قرار می‌گیرید و نفس این

بیانات در محفل انس با قرآن کریم در اولین روز از ماه رمضان المبارک ۱۴۴۴^۷

بیانات در دیدار قاریان شرکت‌کننده در بیست و سومین مسابقات بین‌المللی قرآن ۱۳۸۵/۷/۴^۸

بیانات در دیدار قاریان ۱۳۸۶/۶/۲۲^۹

تحت تأثیر قرار گرفتن شما، هم در لحن و هم در صدا و هم در نغمه و هم حتی در حرکات ظاهری شما اثر می‌گذارد و روی مخاطب و جلسه هم تأثیر می‌گذارد.^{۱۰}

ایشان در جایی دیگر در این باره عرض کردند: شما که این جا نشسته‌اید و کسانی که در مجالس قرآن می‌نشینند، باید معنای آن چیزی را که قاری تلاوت می‌کند، درست بفهمند. متأسفانه زبان ما زبان قرآن نیست. البته کسی که زبانش زبان قرآن هم هست تا تدبر نکند، نمی‌فهمد. قرآن را با تدبر باید فهمید. با تدبر می‌شود قرآن را فهمید؛ اما برای برداشتن حجاب ناهمزبانی، مقدمه‌ای لازم است. برادران مسؤول در جلساتی که قاریها می‌خوانند، ترتیبی بدهند که مردم بتوانند ترجمه‌ی آیاتی را که تلاوت می‌شود، در همان حین تلاوت بفهمند. این، خیلی اثر می‌کند. در روایات می‌فرماید: «مؤمنین وقتی که آیات عذاب را مرور می‌کنند، اشک خوف می‌ریزند و وقتی آیات بهشت را مرور می‌کنند، اشک شوق می‌ریزند.» این، بدون فهمیدن که امکان ندارد.

برادران قاری، هر آیه و هر قسمت از سوره‌ای را که می‌خواهند بخوانند، حتماً سعی کنند معنا و ترجمه‌ی آن قسمت را یاد بگیرند. این، در تلاوت تأثیر می‌گذارد. وقتی شما معنا را می‌دانید یک‌طور حرف می‌زنید و وقتی نمی‌دانید طور دیگری حرف می‌زنید. بفهمید که چه موضوعی را به مخاطبینتان می‌گویید. طوری بشود که: «اذا ذکر الله و جلت قلوبهم و اذا تلیت علیهم آیاته زادتهم ایماناً (۳)». باید این‌طور شود که ذکر خدا، در تلاوتها و فهم آیات خدا، دلها را منقلب کند. این، از هر موعظه‌ای بهتر است. کلام خدا، از هر موعظه‌ای بالاتر است. وقتی که ما احتیاج به موعظه داریم، کدام زبان رساتر و بلیغ‌تر و گویاتر از زبان کلام الهی است؟ قاری بخواند، ما هم بشنویم و بفهمیم و از موعظه لذت ببریم. «احی بالموعظه قلبک»؛ دل را با شنیدن موعظه زنده کنید. هم قاری و هم مستمع باید بفهمند که چه خوانده می‌شود. برادران، برای این مهم، فکری بکنند.^{۱۱}

قاری می‌تواند با تأکید بر تدبر و فهم معانی قرآنی، شنوندگان را به تفکر و درک عمیق‌تر پیام‌های قرآن دعوت کند و آنها را به عمل‌آوری آنها ترغیب کند از این رو امام خامنه‌ای بارها به این مسئله اشاره کردند.

تأثیر صوت و لحن در اثرگذاری بر مخاطب:

قاری با تلاوت قرآن به صورت صوتی و با آواز و تلاوت مناسب، می‌تواند مفاهیم و معانی قرآن را برای شنوندگان به طرز زنده و اثربخش انتقال دهد و همچنین با استفاده از تأثیرات صوتی و عاطفی می‌تواند احساسات و

بیانات در دیدار جمعی از قاریان ۱۳۸۳/۷/۲۵^{۱۰}

بیانات در جلسه اختتامیه مسابقات قرائت قرآن ۱۳۷۱/۱۱/۵^{۱۱}

انگیزه‌های قرآنی را در شنوندگان تقویت کند و آن‌ها را به سوی راه‌های خیر و تقوا هدایت کند از همین رو در اندیشه قرآنی امام خامنه‌ای تأکیداتی صورت گرفته که به آن اشاره میکنیم:

یکی از مسائل تلاوت ما، مسأله‌ی موسیقی تلاوت و این نغمه‌های صحیح تلاوت است، که اینها را بایست صحیح خواند. دیگر حالا مجال صحبت در این زمینه نیست؛ این هم بسیار مهم است. اینها هم یک روش و شیوه‌ی دارد که البته من حالا می‌بینم خیلی بهتر شده و سابقها این طور نبود. نغمه‌ها و آهنگهای قرآنی را بایستی فراگرفت. البته خیلی اش هم ذوقی است؛ این را هم عرض بکنیم؛ یعنی اگر کسی دارای ذوق هنری باشد، بدون این که بخواهد یاد بگیرد و نُت بخواند، خودش می‌فهمد که چه کار بایستی بکند؛ طبیعت ذوق قاری، او را می‌کشاند به یک آهنگ صحیح. هر چه بتوانید کمتر در این زمینه‌ها از این و آن تقلید بکنید، بهتر است.^{۱۲}

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای وظیفه‌ی قاری قرآن را استفاده از لحن و آهنگ زیبا برای برجسته کردن مفاهیم عالی قرآنی در ذهن مخاطب برشمردند و افزودند: قاری باید قرآن را آن‌چنان تلاوت کند که گویی مفاهیم قرآن را بر قلب و دل مخاطب نازل می‌کند. در این صورت قصد تلاوت‌کننده‌ی قرآن اثرگذاری است و نه تحسین مخاطب.^{۱۳}

رهبر انقلاب همچنین قاریان را به «تلاوت اثرگذار» توصیه کردند و گفتند: هدف از بعضی تلاوتها آوازخوانی است و همچنان که در تلاوت برخی قاریان بیرونی مشاهده می‌شود، بیشتر به دنبال به رخ کشیدن لحن‌ها و شیوه‌های تلاوت بر شنوندگان خود از طریق بکارگیری موسیقی زیبا و فعال هستند که این تلاوت، تلاوت مطلوب نیست.^{۱۴}

بیانات در دیدار جمعی از قاریان قرآن ۷۳/۸/۲۵^{۱۲}

دیدار قاریان قرآن با رهبر انقلاب در ماه مبارک رمضان ۱۳۸۶/۶/۲۲^{۱۳}

محفل انس با قرآن کریم در حضور رهبر انقلاب ۱۴۰۲/۱/۳^{۱۴}

نتیجه گیری

قاریان قرآن به عنوان نمایندگان فرهنگ قرآنی در جامعه نقش بسیار مهمی دارند. آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر تلاوت دقیق و صحیح قرآن، رعایت اصول تجوید و صوت و لحن، و تفسیر صحیح این کتاب مقدس، توجه به مسئولیت مقام قاری، این افراد را به الگوهایی ارزشمند از زندگی مطابق با اصول اسلامی تبدیل می‌کند. ترویج فرهنگ قرآنی و ارزش‌های اسلامی توسط قاریان می‌تواند به بهبود روابط اجتماعی، ارتقاء اخلاق و ارزش‌های معنوی، و تحول فرهنگی جامعه کمک کند. نقش قاریان در تبیین مفاهیم قرآنی و ایجاد فهم و درک عمیق از پیام‌های الهی در جامعه بسیار ارزشمند و حیاتی است.

به عبارت دیگر، قاریان قرآن با ارائه مدل‌هایی زنده از زندگی مبتنی بر اصول قرآنی، به توسعه فرهنگ اسلامی در جامعه کمک می‌کنند و با اثرگذاری بر رفتار و اخلاق افراد، به ساختار فرهنگی پایدار و مبتنی بر ارزش‌های دینی کمک می‌کنند. به همین دلیل، توجه به تربیت و ترسیم نمونه‌های اخلاقی و فرهنگی از سوی این افراد امری ضروری است و می‌تواند به تقویت اساسنامه اخلاقی جامعه و افزایش آگاهی مردم از ارزش‌های قرآنی کمک کند.

با توجه به این نکات، نقش قاریان قرآن در ترویج فرهنگ قرآنی و ارزش‌های اسلامی به عنوان یک عامل اساسی در تحول فرهنگی جامعه، ضرورت و اهمیت آن را بیان می‌کند. این افراد می‌توانند با تأثیرگذاری بر تفکر و رفتار افراد، به پیشبرد هدف اسلامی در ساختار فرهنگی جامعه کمک کنند.

بنابراین، همواره باید به تربیت و تقویت نقش قاریان در ترویج فرهنگ قرآنی و ارزش‌های اسلامی توجه کرد و این افراد را به عنوان عوامل مؤثر در ساختار فرهنگی و معنوی جامعه مورد توجه قرار داد.

منابع

قرآن کریم

اکبری مزداآبادی، علی، حضرت یار ۲، تهران، یازهرا س، ۱۳۹۵

خامنه ای، سید علی، بیانات در محفل انس با قرآن کریم، اولین روز از رمضان ۱۴۴۴

خامنه ای، سید علی، بیانات در محفل انس با قرآن کریم، ۱۴۰۰/۱/۲۵

خامنه ای، سید علی، محفل انس با قرآن کریم در حضور رهبر انقلاب، ۱۴۰۲/۱/۳

خامنه ای، سید علی، بیانات در دیدار قاریان شرکت کننده در بیست و سومین مسابقات بین‌المللی قرآن،

۱۳۸۵/۷/۴

خامنه ای، سید علی، بیانات در دیدار قاریان، ۱۳۸۶/۶/۲۲

خامنه ای، سید علی، بیانات در دیدار جمعی از قاریان، ۱۳۸۳/۷/۲۵

خامنه ای، سید علی، بیانات در جلسه اختتامیه مسابقات قرائت قرآن، ۱۳۷۱/۱۱/۵

خامنه ای، سید علی، بیانات در دیدار جمعی از قاریان قرآن، ۷۳/۸/۲۵

خامنه ای، سید علی، دیدار قاریان قرآن با رهبر انقلاب در ماه مبارک رمضان، ۱۳۸۶/۶/۲۲

خامنه ای، سید علی، محفل انس با قرآن کریم در حضور رهبر انقلاب، ۱۴۰۲/۱/۳

سایت [/https://farsi.khamenei.ir](https://farsi.khamenei.ir)

سایت [/https://fa.wikishia.net](https://fa.wikishia.net)

سایت [/https://hawzah.net](https://hawzah.net)

سایت [/https://rahequran.com](https://rahequran.com)

سایت [/https://nrqs.ui.ac.ir](https://nrqs.ui.ac.ir)